

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถในการใช้ชีวิตให้มีความสุขและประสบความสำเร็จได้ หากทุกคนในสังคมมีการศึกษาที่ดีจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนให้สังคมเกิดความเข้มแข็ง สร้างโอกาสในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศให้ดีขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการแข่งขันกันในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการประกอบอาชีพ หรือแม้กระทั่งด้านการศึกษา เพื่อให้ตนเองและครอบครัวได้อยู่อย่างสบาย จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมมากมาย ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน เด็กที่เกิดในครอบครัวที่รวยจะได้รับโอกาสในการศึกษาที่ดี ได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่ดี ได้เรียนในระดับที่สูง แต่เด็กที่เกิดในครอบครัวที่ยากจนกลับไม่มีโอกาสที่จะได้เรียนหนังสือ นั่นสะท้อนให้เห็นว่าโอกาสทางการศึกษาของเด็กขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว และภาวะเศรษฐกิจของประเทศนั้น (เปรี๊ยะ กิจรัตน์ภร, 2555, หน้า 1) ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เกิดกระแสการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นจากนานาอารยประเทศ มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ใหม่ทั้งระบบ เพื่อนำพาให้ประเทศของตนเป็นประเทศแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและเตรียมความพร้อมในการรับวิทยาการใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโลกแห่งอนาคต ดังนั้นผู้นำของประเทศทั่วโลกจึงได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมโดยการกำหนดนโยบายสาธารณะ เพื่อเป็นสวัสดิการของรัฐที่มอบให้แก่ประชาชน ดังจะเห็นได้จากการกำหนดนโยบายด้านการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นนโยบายให้ทุนการศึกษาแก่ผู้ที่ยากจน หรือแม้กระทั่งนโยบายเรียนฟรี ที่นักการเมืองประเทศต่างๆ ให้ความสนใจและหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นหลักในการหาเสียงเลือกตั้งจากประชาชนเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าไปบริหารประเทศ

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาด้านการศึกษาโดยพบว่า ยังมีเด็กวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงร้อยละ 10 หรือราว 1.3 ล้านคน ที่ไม่ได้เรียน เนื่องจากครอบครัวยากจนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา เมื่อพิจารณาตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนพบว่า สายอาชีวศึกษามีสัดส่วนของนักเรียนเรียนต่ำกว่าสายสามัญอยู่มาก คือ สายสามัญศึกษา ร้อยละ 63 สายอาชีวศึกษา ร้อยละ 37 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติและต่ำกว่าประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมและประเทศรายได้ปานกลางหลายประเทศที่จัดการศึกษาสายอาชีวศึกษาได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของการศึกษา ทั้งสองประเภทรวมกัน ทำให้ประเทศเหล่านั้นสามารถผลิตแรงงานที่มีความรู้และทักษะ

ที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจสมัยใหม่ได้มากกว่าไทย (วิทยากร เชียงกุล, 2554, หน้า 18) ปัญหาด้านการศึกษาเป็นปัญหาที่ทุกรัฐบาลต้องให้ความสำคัญเพราะเมื่อคนในประเทศไม่ได้รับการศึกษาที่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ และยังก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความยากจน ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเด็กโอมย ปัญหาความเสื่อมโทรมทางจิตใจและศีลธรรม เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะรัฐมนตรี สมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงได้แถลงต่อรัฐสภาในวันที่ 29 ธันวาคม 2551 ว่า “รัฐบาลจะจัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนระดับถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาค และความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษา แก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกาย และสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน” โดยสนับสนุนฟรี 5 รายการ ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างเท่าเทียมกัน ผู้ได้รับสิทธิจากโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนสังกัด สพฐ./โรงเรียนเอกชน/กศน. โรงเรียนสาธิต วิทยาลัยอาชีวศึกษา) กระทรวงมหาดไทย (โรงเรียนตชด./โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) กระทรวงวัฒนธรรมสถานบัณฑิตพัฒนาศิลป์ สำนักนายกรัฐมนตรี (โรงเรียนพระปริยัติธรรม) ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้กำหนดเรื่องการจัดการศึกษาไว้ให้ทุกรัฐบาลต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยกำหนดไว้ว่ารัฐบาลจะต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทุกคนให้ทั่วถึงอย่างเป็นธรรมและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1-9)

ผลจากการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปสู่การปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2554 ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากนโยบายเรียนฟรี 15 ปีทั้งหมด จำนวน 35,878,071 คน จำแนกเป็นนักเรียน นักศึกษาในระบบโรงเรียน จำนวน 32,711,258 คน และนักระบบโรงเรียน จำนวน 3,166,813 คน ใช้งบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 166,671,107,600 บาท (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 60) ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ภายใต้การบริหารของรัฐบาลนายกยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้สานต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 42,552,628,000 บาท ทำให้มีนักเรียนที่ได้รับประโยชน์จากนโยบายเรียนฟรี 15 ปี จำนวน 7,788,044 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 2-5) ด้านผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ โดยผลกระทบทางบวกคือ ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีฐานะยากจนมีโอกาสที่จะ

ได้เรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้สถิติของการได้รับการศึกษาของคนไทยเพิ่มขึ้นกว่าเดิมที่เคยเป็นอยู่ ระบบเศรษฐกิจเกิดการขยายตัวมีวงเงินสะพัดจากการใช้จ่ายของผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนผู้ปกครองสามารถเลือกโรงเรียนที่มีคุณภาพได้ ทำให้เกิดการแข่งขันในระบบการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพที่มากขึ้น ส่วนผลกระทบในเชิงลบ คือ ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างกลุ่มผู้ผลิตสินค้าที่เกี่ยวกับสินค้าตามนโยบายเรียนฟรีมีการจัดลดราคา โปรโมชันต่าง ๆ นานาทำให้เกิดการคอร์รัปชันในระบบการจัดซื้อจัดจ้างจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาในบางส่วน ในด้านของผู้ปฏิบัติตามนโยบาย ผลที่เกิดขึ้น คือ ผู้ปฏิบัติตามนโยบายยังขาดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดการดำเนินงาน สืบสนธิเรื่องความสัมพันธ์ของการจัดสรรงบประมาณ แนวทางการปฏิบัติของนโยบายในการดำเนินงานไม่ชัดเจน ถึงแม้ว่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี จะมีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบแต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นนโยบายที่มีประโยชน์และยังคงเป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่ดังผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ประชาชนร้อยละ 98.2 พอใจนโยบาย ร้อยละ 97.9 ต้องการให้ดำเนินโครงการนี้ต่อ (ไทยรัฐออนไลน์, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยปฏิรูปการศึกษาโพลของ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ (2552, หน้า 1) พบว่า ประชาชนร้อยละ 95.92 ต้องการให้รัฐบาลทุกชุดใช้นโยบายนี้ต่อไป การที่ประชาชนมีความพึงพอใจนั้นสะท้อนให้เห็นว่านโยบายนี้ประสบความสำเร็จแล้วในระดับหนึ่ง

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุคนับว่าเป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ (Public Policy Implementation) เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนานโยบายที่สามารถทำให้ทราบได้ว่า แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่แปลงมาจากนโยบายในระดับต่าง ๆ เป็นอย่างดีแล้วนั้น สามารถนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด เกิดอะไรขึ้นระหว่างการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี สู่การปฏิบัติ และสิ่งนั้นมีผลกระทบต่อโลกแห่งการปฏิบัติจริงอย่างไร ตลอดจนได้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ และมีปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานอะไรบ้างที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขให้ตรงจุด ทั้งนี้การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ลงสู่การปฏิบัตินั้นต้องเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด และยังเกี่ยวข้องกับภาคี 4 ฝ่าย ที่เป็นผู้ปฏิบัติการ อันประกอบไปด้วยผู้แทนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีนักเรียนนักศึกษาและผู้ปกครองเป็นผู้รับบริการตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ผ่านมามีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติในสถานศึกษาของภาครัฐหลายเรื่อง เช่น สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6 ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี เรียนดี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ 2554

ในเขตตรวจราชการที่ 4 และ 5” กำหนดขอบเขตเนื้อหาในการติดตาม เป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน และ 3) ด้านผลการดำเนินงาน และเพ็ญศิริ พักตร์ผ่องศรี (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่” โดยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของโครงการเรียนฟรี 15 ปี ความรู้ความเข้าใจ ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน ทศนคคิของเจ้าหน้าที่และศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการเรียนฟรี 15 ปี และสุพจน์ สิ้นขุนทด (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาการบริหารจัดการตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5” นอกจากนี้สมปอง สุวรรณภุมมา (2554) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ” โดย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสหสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้จะเห็นได้ว่านักวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การประเมินผลนโยบายและส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาในสถานศึกษาของรัฐบาลมากกว่าสถานศึกษาเอกชน เพื่อต้องการให้รู้ว่าเมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วเกิดอะไรขึ้นบ้าง สร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับนโยบายอย่างไร และมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ซึ่งเป็นการหาคำตอบว่าผลที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายปฏิบัติคืออะไร ถึงแม้ว่าจะมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จอยู่บ้างแต่ยังคงเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นไปยังสถานศึกษาของรัฐบาล ทำให้ขาดมิติด้านสถานศึกษาเอกชน ทั้งๆ ที่นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติครอบคลุมไปถึงสถานศึกษาของภาคเอกชนด้วย โดยเฉพาะสถาบันอาชีวศึกษาซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญใน การผลิตแรงงานที่มีทักษะด้านอาชีพในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและในอนาคตโดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

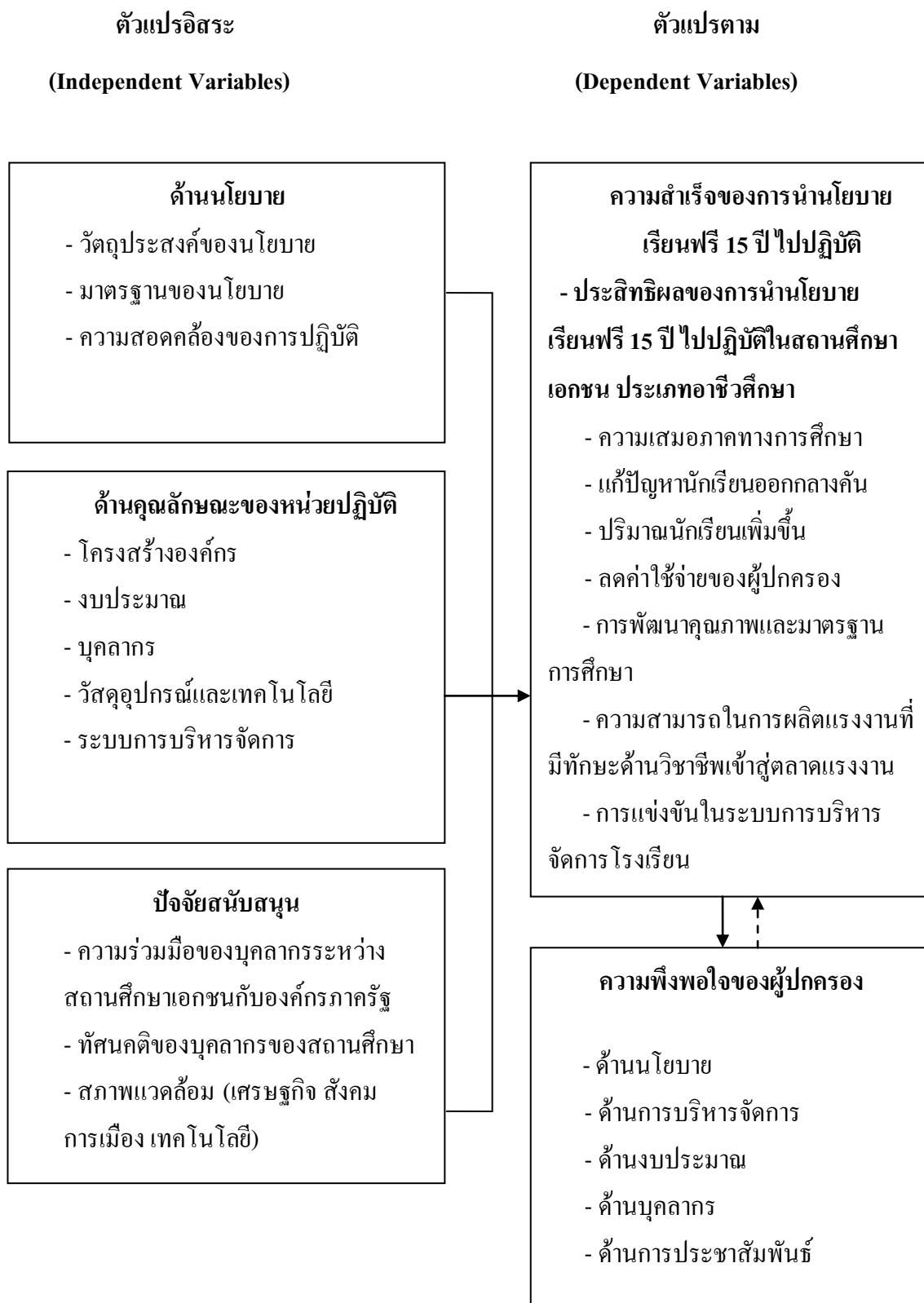
อย่างไรก็ตาม ถึงแม้รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะหมดวาระไปแล้ว แต่่นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ยังคงได้รับการสานต่อจากรัฐบาลชุดปัจจุบัน ทั้งนี้การดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ต้องใช้ระยะเวลาอันจึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างในการขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนั้นยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจสังคม และการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินนโยบาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา” ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และปรับปรุงการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดการแก้ไขปัญหาในส่วนที่บกพร่องให้ดีขึ้น และยังเป็นแนวทางในการจัดตั้งโครงการสาธารณะอื่นๆ ร่วมกับหน่วยงานเอกชนต่อไปในอนาคต อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา กับปัจจัยนโยบาย ปัจจัยคุณลักษณะและสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ และปัจจัยสนับสนุน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรม ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา” โดยประยุกต์ใช้แนวคิดตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van Meter & Van Horn (1975) และ Sabatier & Mazmanian (1980) และ Hambleton (1983) และ Alexander (1985) และ Edwards (1984) และ วรเดช จันทรร (2527) และ Mott (1972) และ Cameron (1978) และ Gretchen, Corbett & Firestone (1988) และ Caldwell & Spinks (1990) และ Hoy & Miskel (2001) และ Millet (1954) นอกจากนี้จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ศึกษาได้เลือกตัวแปรที่มีความน่าสนใจจากงานวิจัยของ Sebling (1987) Larson (1980) อาคม ใจแก้ว (2533) เทพศักดิ์ บุญยรัตนพันธุ์ (2536) และกล้า ทองขาว (2534) จึงได้กรอบแนวคิดการวิจัยที่ประกอบด้วย ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ และปัจจัยสนับสนุน มาใช้ในการวิจัยอันเป็นแนวทางในการตั้งถาม สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแต่ละด้านจะมีรายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา” ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 1 วัตถุประสงค์ของนโยบายมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 มาตรฐานของนโยบายมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 ความสอดคล้องของการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 โครงสร้างองค์กรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 5 งบประมาณมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 6 บุคลากรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 7 วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 8 ระบบการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 9 ความร่วมมือของบุคลากรระหว่างสถานศึกษาเอกชนกับองค์กรภาครัฐมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 10 ทักษะคติของบุคลากรของสถานศึกษาเอกชนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการน่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 11 สภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

สมมติฐานที่ 12 วัตถุประสงค์ของนโยบายมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 13 มาตรฐานของนโยบายมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 14 ความสอดคล้องของการปฏิบัติมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 15 โครงสร้างองค์กรมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 16 งบประมาณมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 17 บุคลากรมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 18 วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 19 ระบบการบริหารจัดการมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 20 ความร่วมมือของบุคลากรระหว่างสถานศึกษาเอกชนกับองค์กรภาครัฐมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 21 ทักษะของบุคลากรของสถานศึกษาเอกชนมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 22 สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา โดยมีขอบเขตการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเด็นที่ใช้ศึกษา คือ “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา” โดยประยุกต์ใช้แนวคิดตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van Meter & Van Horn (1975) และ Sabatier & Mazmanian (1980) และ Hambleton (1983) และ Alexander (1985) และ Edwards (1984) และ วรเดช จันทรรศ (2527) Mott (1972), Cameron (1978) และ Gretchen, Corbett & Firestone (1988) และ Caldwell & Spinks (1990) และ Hoy & Miskel (2001) และ Millet (1954) นอกจากนี้จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ศึกษาได้เลือกตัวแปรที่มีความน่าสนใจจากงานวิจัยของ Sebling (1987) Larson (1980) อาคม ใจแก้ว (2533) เทพศักดิ์ บุญยรัตนพันธุ์ (2536) และกล้า ทองขาว (2534)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีไปปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ทั่วประเทศ ได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จากสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 431 แห่ง (สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2555)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีไปปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 204 แห่ง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-608) โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มตามภาคต่างๆ ของประเทศไทย จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, ออนไลน์, 2555) หลังจากนั้นจึงทำการคำนวณหาสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ได้แบ่งเป็นกลุ่มไว้อีกครั้งหนึ่ง แล้วทำการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก แบบไม่แทนที่ นั่นคือ เมื่อเขียนชื่อสถานศึกษาเอกชนทุกหน่วยลงในกล่องที่แยกออกเป็นแต่ละภาค แล้วเขย่าให้ปนกัน แล้วจึงเลือกหยิบขึ้นมาที่ละใบจนได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ โดยใบที่หยิบขึ้นมาแล้วจะไม่ใส่กลับลงไป ในกล่องอีก จะทำให้ได้สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา รวมทั้ง 5 ภาคของประเทศไทยเท่ากับ 204 แห่ง โดยแต่ละแห่งจะทำการศึกษาจากตัวแทนกลุ่ม ได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษา และ

ผู้ปกครองนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 รวมแห่งละ 2 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 408 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 บุคลากรของสถานศึกษา 204 คน โดยแบ่งสัดส่วนที่เท่ากัน ประกอบด้วย ครู 102 คน เจ้าหน้าที่ 102 คน

1.2 ผู้ปกครองนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 ที่ส่งบุตรเรียนในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา 204 คน

2. กลุ่มที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 20 คน โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ (สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2555) แล้วกำหนดโควตาภาคละ 2 แห่ง ๆ ละ 2 คน แล้วทำการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก แบบไม่แทนที่ นั่นคือ เมื่อเขียนชื่อสถานศึกษาเอกชนทุกหน่วยลงในกล่องที่แยกออกเป็นแต่ละภาค แล้วเขย่าให้ปนกัน แล้วจึงเลือกหยิบขึ้นมาที่ละใบจนได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ โดยใบที่หยิบขึ้นมาแล้วจะไม่ใส่กลับลงไปในกลุ่มอีก จะทำให้ได้สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษามาภาคละ 2 แห่ง ๆ รวมทั้ง 5 ภาคของประเทศไทยเท่ากับ 10 แห่ง

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา” คือ สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาที่ได้รับเงินอุดหนุนจากนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 5 ภาค ทั่วประเทศ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ (สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2555)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา” เกี่ยวกับปัจจัยนโยบาย ปัจจัยคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ ปัจจัยสนับสนุน ผู้ศึกษาใช้ระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี ตั้งแต่ เดือน มิถุนายน 2555 ถึง เดือน ตุลาคม 2556

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา” จะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษาได้ทราบระดับความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษา

2. ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ได้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา

3. ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ได้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา โดยนำผลของการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาระบบการนํานโยบายไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนมีประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในสังคมต่อไป

4. ทำให้กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา และทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการนํานโยบายไปปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องและพัฒนาแนวทางในการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา” ผู้ศึกษากำหนดนิยามศัพท์ ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการนํานโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยนโยบาย ปัจจัยคุณลักษณะและสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ ปัจจัยสนับสนุน

ปัจจัยด้านนโยบาย หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ได้กำหนดขึ้นมาเป็นนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา อันประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของนโยบาย มาตรฐานของนโยบาย ความสอดคล้องของการปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของนโยบาย หมายถึง เหตุผลความต้องการหรือเป้าหมายของนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ที่ได้กำหนดเป็นแนวทางในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชาชนและช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ทำให้สถานศึกษามีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นและยังช่วยลดปัญหาหนี้เรียนออกกลางคัน ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นสิ่งที่สามารถวัดความสำเร็จได้ เป็นสิ่งที่จะบรรลุผลได้ โดยมีการกำหนดกรอบระยะเวลาเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติ และมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

มาตรฐานของนโยบาย หมายถึง นโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาได้จริง มีการจัดทำแผนงานเพื่อรองรับนโยบายไว้

อย่างชัดเจน เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ตัวแทน ครูผู้ปกครอง นักเรียน ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สามารถลดจำนวนนักเรียนออกกลางคันได้ ช่วยให้มีจำนวนนักเรียนที่สมัครเข้าเรียนต่อเพิ่มขึ้น และมีนักเรียนจบการศึกษาตามหลักสูตรมากขึ้น

ความสอดคล้องของการปฏิบัติ หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ซึ่งมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน สอดคล้องกับศักยภาพและความสามารถของสถานศึกษาเอกชน และจัดสรรงบประมาณได้ สอดคล้องกับความจำเป็นใช้จริงของผู้เรียน

ปัจจัยคุณลักษณะและสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ หมายถึง ลักษณะและความสามารถของสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาที่สามารถปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ โครงสร้างองค์กร งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี ระบบการบริหารจัดการ

โครงสร้างองค์กร หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาได้กำหนดให้มีฝ่าย/แผนกที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน การติดต่อประสานงานระหว่างฝ่าย/แผนกต่างๆ มีความราบรื่นและรวดเร็ว โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชน มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้กับฝ่าย/แผนกต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน

งบประมาณ หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา มีการวางแผนงบประมาณตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไว้ล่วงหน้า จัดสรรงบประมาณตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ได้อย่างเหมาะสม แต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างและคณะกรรมการการเบิกจ่ายงบประมาณตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีการจัดทำรายงานการเบิกจ่ายงบประมาณตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างสม่ำเสมอทุกปี

บุคลากร หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นอย่างดี มีวุฒิการศึกษาที่เหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีจำนวนเพียงพอ และเหมาะสมกับปริมาณงาน ทั้งนี้รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาที่มีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา มีวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ครบถ้วนและพร้อมใช้งาน มีการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่ถูกต้องและครบถ้วน มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อและซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวก

ความสะดวกในการทำงาน มีการพัฒนาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติงาน

ระบบการบริหารจัดการ หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างเป็นทางการ ประชาสัมพันธ์นโยบายเรียนฟรี 15 ปี แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี และมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเป็นอย่างดี มีการติดต่อสื่อสารและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ ติดตามประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นประจำทุกปี

ปัจจัยสนับสนุน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่เป็นตัวสนับสนุนนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ให้ประสบผลสำเร็จ ด้วยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาเอกชนกับองค์กรของรัฐ ทัศนคติของบุคลากรของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาเอกชนกับองค์กรของรัฐ หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา กับองค์กรของรัฐมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีการติดต่อประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี และร่วมกันในการพัฒนาระบบการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

ทัศนคติของบุคลากรของสถานศึกษาเอกชน หมายถึง บุคลากรของสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา มีทัศนคติเชิงบวกต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ต่อบริษัทหรือหน่วยงานของรัฐบาล ต่อพนักงานของรัฐ และ มีความเชื่อมั่นในศักยภาพการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

สภาพแวดล้อม หมายถึง การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มาปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา มีความเหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจและสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศในช่วงนี้เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มาปฏิบัติ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยให้การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มาปฏิบัติเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว

ความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ หมายถึง การที่สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาสามารถนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย และสามารถให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนต่อในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาได้มากขึ้น

ประสิทธิผลของนโยบาย หมายถึง ความสำเร็จของการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา โดยวัดจากปัจจัยด้านนโยบาย ด้านคุณลักษณะของหน่วยปฏิบัติ และด้านปัจจัยสนับสนุน ว่าปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้เพียงใด โดยพิจารณาจาก ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ปริมาณนักเรียน ช่วยลดปัญหานักเรียนออกกลางคัน ความสามารถในการผลิตแรงงานที่มีทักษะด้าน

วิชาชีพเข้าสู่ตลาดแรงงาน การแข่งขันในระบบการบริหารจัดการ โรงเรียน ทั้งนี้ยังรวมไปถึงการวัดผลจาก ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้วย

ความพึงพอใจของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับความรู้สึทางบวกที่ผู้ปกครองนักเรียนมีต่อการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนในระดับ ปวช. โดยแบ่งออกเป็นความพึงพอใจด้านนโยบาย ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการประชาสัมพันธ์

ความพึงพอใจด้านนโยบาย หมายถึง ระดับความรู้สึทางบวกที่ผู้ปกครองนักเรียนมีต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยเชื่อว่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี สามารถลดภาระค่าใช้จ่าย และบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ปกครองได้ ช่วยให้ผู้ปกครองท่านได้เรียนในระดับที่สูงขึ้น เปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชากรทุกคนอย่างเสมอภาคและยุติธรรม ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองส่งบุตรเข้าเรียน ทำให้สัดส่วนการผลิตผู้มีทักษะด้านอาชีพออกสู่ตลาดแรงงานมากขึ้น

ความพึงพอใจด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ระดับความรู้สึทางบวกที่ผู้ปกครองนักเรียนมีต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยเชื่อว่าสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนในระดับ ปวช. มีขั้นตอนการรับเงินค่าอุปกรณ์การเรียนและค่าเครื่องแบบนักเรียนที่มีความสะดวก รวดเร็ว ให้โอกาสแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม เสมอภาค และ เป็นธรรม เปิดโอกาสให้ตัวแทนผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีการจัดประชุมผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรีทุกปี มีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ

ความพึงพอใจด้านงบประมาณ หมายถึง ระดับความรู้สึทางบวกที่ผู้ปกครองนักเรียนมีต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยเชื่อว่าสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนในระดับ ปวช. ดำเนินการจ่ายเงินค่าอุปกรณ์การเรียนและค่าเครื่องแบบนักเรียนตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ให้ผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนเสมอ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างน้อยกิจกรรมละ 1 ครั้ง ใน 1 ภาคเรียน มีการตรวจสอบการจัดซื้อเงินค่าอุปกรณ์การเรียนและค่าเครื่องแบบนักเรียนจากผู้ปกครอง จัดทำรายงานสรุปวงเงินที่ได้รับการสนับสนุนตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี และชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดซื้อหนังสือเรียนโดยให้มีตัวแทนจากนักเรียนและผู้ปกครองร่วมเป็นกรรมการ งบประมาณรายหัวที่รัฐจัดสรรให้แก่ นักเรียนของสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา มีความเหมาะสม

ความพึงพอใจด้านบุคลากร หมายถึง ระดับความรู้สึทางบวกที่ผู้ปกครองนักเรียนมีต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยเชื่อว่าบุคลากรของสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนในระดับ ปวช. มีจำนวนเพียงพอสำหรับการให้บริการ มีความกระตือรือร้น ใส่ใจในการปฏิบัติงาน มีการจัดอัตราค่าจ้างและแบ่งบทบาทหน้าที่ของบุคลากรไว้อย่างชัดเจน มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นอย่างดี และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

ความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ระดับความรู้สึกลงทางบวกที่ผู้ปกครองนักเรียนมีต่อนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยเชื่อว่าสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนในระดับ ปวช. มีการแจ้งข่าวสารนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารและแนะนำขั้นตอนการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไว้อย่างชัดเจน แนะนำให้อ่านเอกสารราชการเพื่อเตรียมหลักฐานให้ครบถ้วนในการรับเงินสนับสนุนตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี และเปิดโอกาสให้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้กรณีที่มีปัญหาหรือไม่เข้าใจการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

สถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่เป็นโรงเรียนในระบบ ประเภทอาชีวศึกษา ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหาร สถานศึกษา เอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาตในการจัดตั้งสถานศึกษา ผู้จัดการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

บุคลากรสถานศึกษา หมายถึง ผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ได้แก่ ครู และเจ้าหน้าที่ ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่บรรจุในตำแหน่งสายสอน ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษา ทำหน้าที่สอนในระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี สังกัดสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา

เจ้าหน้าที่ หมายถึง ผู้สนับสนุนการศึกษาที่บรรจุในตำแหน่งปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน และมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ในปีการศึกษา 2556 สังกัดสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ที่ส่งบุตรมาเรียนในระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ในสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา